

mortem obierant. Sed ipse nec ignorasse, aut dissi-
mulasse ultima uitæ suæ tempora uidetur, aliquot qui-
dem argumētis. Nam & cum COS S. designaret, ne-
minem ultra mensem, quo obiit, designauit. et in Sena-
tu, cui nouissimè interfuit, multum ad concordiam li-
beros suos cohortatus, utriusq; etatē suppliciter pa-
tribus commendauit. Et in ultima cognitione pro tri-
bunali accessisse se ad finem mortalitatis, quanquam
abominantibus qui audiebant, semel atque iterum
pronunciauit.

C SVETONII TRAN- QVILLI.

Nero Claudius Caesar.

FXGENTE Domitia due fa-
milie claruerunt Caluinorum, &
Aenobarborum. Aenobarbi auto-
rem originis, itemq; cognominis
habent L. Domitium: cui rure quon-
dam reuertenti iuuenes gemini augustiore forma
ex occurſu imperaſſe traduntur, nuntia-
ret Sena-
tui, ac populo uictoriam, de qua incertum adhuc
erat: atque in fidem maiestatis adeo permulſiſſe ma-
las ut è nigro rutilum, ariq; aſimilem capillum red-
derent. Quod inſigne manſit & in poſteris eius, ac
magna pars rutila barba fuerunt. Eunſti autem conſulatia

sulatus VII. triumpho censuraq; duplici, & inter-
 patritios allecti perseverarunt omnes in eodem co-
 gnomine. Ac ne prænomena quidem illa præterquam
 Cnei, & Lucij usurparunt. Ea q; ipsa notabili uarieta-
 te, modò continuantes unum, quodq; per ternas perso-
 nas, modò alternantes per singulas. Nam primum se-
 cundumq; ac tertium Aenobarborum Lucios, rursus
 sequentes tres ex ordine Cneos accepimus: reliquos
 non nisi uicissim, tum Lucios, tum Cneos. Plures è fa-
 milia cognosci referre arbitror, quo facilius appa-
 reat ita degenerasse à suorum uirtutibus Neronem,
 ut tamen uitia cuiusque quasi tradita, & ingenua
 retulerit.

Cneus Domitius, Neronis atauus. CAP. II.

VT igitur paulò altius repetã, atauus eius Cn.
 Domitius in tribunatu Pontificibus offensior,
 quòd alium quàm se in patris sui locum cooptassent,
 ius sacerdotum subrogandorum à collegijs ad popu-
 lum transtulit, ac in consulatu Allobrogibus, Aruer-
 nisq; superatis, elephantò per prouinciam inuectus
 est, turba militum, quasi inter solènia triumphi prose-
 quente. In hunc dixit Licinius Crassus orator, non
 esse mirãdion, quòd æneam barbam haberet, cui esset
 os ferreum, cor plumbeum. Huius filius Prætor Cæsa-
 rem abeuntem consulatu, quem aduersus auspiciã
 legesq; gessisse existimabatur, ad disquisitionem Sæ-

natus uocauit. Mox COSS. imperatorem ab exercitiis Gallicis retrahere tentauit. Successorq; ei per factionem nominatus, principio ciuiliis belli ad Corfinium captus est. Vnde dimissus, Masilenses obsidione laborantes cum aduentu suo confirmasset, repente destituit. Acieq; demum Pharsalica occubuit, uir neque satis constans, et ingenio truci. In desperatione rerum mortem timore appetitam, ita expauit, ut haustum uenenum poenitentia euomerit, medicumq; manumiserit, qui idem sibi prudens, ac sciens minus noxium temperasset. Consulante autem Cn Pompeio de medijs, ac neutram partem sequentibus, solus censuit hostium numero habendos.

Item Neronis proauus.

CAP. III.

Reliquit filium omnibus gētis suæ procul dubio preferendum. Is inter conscios Cesarianæ nece (quanquam insons) damnatus lege Pedia, cum ad Casium, Brutumq; se propinqua sibi cognatione coniunctos contulisset, post utriusque interitum classem olim commissam retinuit: auxit etiam, nec nisi partibus ubiq; prostrigatis, M. Antonio sponte, et ingentis meriti loco tradidit, solusq; omnium ex ijs, qui pari lege damnati erant, restitutus in patriam, amplissimos honores percucurrit: ac subinde redintegrata diffensione ciuili, eidem Antonio legatus, delatâ sibi sumâ imperij ab ijs, quos Cleopatre pudebat, neq; susci-

suscipere, neque recusare fidenter, propter subitam
 valetudinem, ausus, transijt ad Augustum: & in die-
 bus paucis obiit, nonnulla & ipse infamia aspersus.
 Nam Antonius eum desiderio amicæ Serviliæ Naidis
 transfugisse iactavit.

Domitius, auus Neronis, CAP. IIII.

EX hoc Domitius nascitur. Quem emptorem fa-
 milie, pecuniæq; in testamento Augusti fuisse,
 mox vulgò notatum est: non minus aurigandi arte in
 adolescentia clarus, quàm deinde ornamentis trium-
 phalibus † ex Germanico bello. Verùm arrogas, pro-
 fusus, immitis CENS. L. Plancum uia sibi decedere
 AEDIL coëgit: præturæ, consulatusq; honore equi-
 tes Romanos, matronasq; ad agendum minimum pro-
 duxit in scenam: uenationesq; & in circo, & in omni-
 bus urbis regionibus dedit. Munus etiam gladiatorum
 sed tanta sæuitia, ut necesse fuerit Augusto clam
 frustra monitum edicto coercere.

De patre Neronis. CAP. V.

EX Antonia maiore patrem Neronis procrea-
 uit, omni parte uitæ detestabilem. Siquidem co-
 mes ad Orientem C. Cesaris iuuenis occiso liberto suo
 quòd potare quantum iubebatur, recusarat, dimissus
 è cohorte amicorum nihilo modestius uixit. Sed &
 in uia Appia uico repente puerum citatis iumentis,
 haud ignarus obtriuit. Et Romæ medio foro cuidam

equiti Ro. liberius iurganti oculum eruit. Perfidie ue-
ro tante, ut non modò argentarios pretijs rerum co-
emptarum, sed & in pretura mercede palmarum au-
rigarios fraudauerit. Notatus ob hæc & sororis ioc-
o, querentibus dominis factionum, representanda
premia in posterum sanxit. Maiestatis quoq; et adul-
teriorum, incestiq; cum sorore Lepida sub excessu
Tiberij reus, mutatione temporum euisit. Decessitq;
Pyrgis morbo aquæ intercutis, sublato filio Nerone
ex Agrippina Germanico genita.

Ortus & infantia Nero nis, & presagia que
dam. CAP. VI.

Nero natus est antè IX. menses quàm Tiberius
excessit, XVIII. Cal. Ianuarias, iam tum
quidam ex oriente sole, penè ut radijs prius, quàm
terra cõtingeretur. De genitura eius statim multa et
formidolosa multis coniectantibus. Presagio fuit eti-
am Domitij patris uox, inter gratulationes amicorũ
negantis quicquam ex se & Agrippina, nisi detesta-
bile & malo publico nasci potuisse. Eiusdem futu-
ræ infelicitatis signum euident die lustrico extitit.
Nam C. Cesar rogante sorore, ut infanti ei, quod
uellet, nomen daret, intuens Claudium patrum su-
um, à quo mox principe Nero adoptatus est, eius se
dixit dare: neq; ipse seriò, sed per iocum & aspernã
te Agrippina, quòd tum Claudius inter ludibria au-
le erat.

le erat. Trimalchus patrem amisit: cuius ex parte ter-
 tia heres, ne hanc quidem integram cepit, correptis
 per cohæredē Caium uniuersis bonis, & subinde ma-
 tre etiam relegata, penè inops atq; egens apud amitā
 Lepidam nutritus est, sub duobus pædagogis, saltato
 re atq; tonsore. Verum Claudio imperiū adeptō, nō
 solum paternas opes recuperauit, sed et Crispi Passie-
 ni uitrici sui hereditate ditatus est. Gratia quidē &
 potentia reuocatæ, restitutæq; matris usq; eō floruit,
 ut emanaret in uulgus, missos à Messalina uxore Clau-
 dij, qui cum meridianē quasi Britanici æmulū stran-
 gularent. Additum fabulæ, & eisdem dracone è pul-
 uino se proferente cōterritos resugisse. Quæ fabula
 exorta est, deprehensis in lecto eius circum ceruica-
 lia serpentis exuuijs. Quis tamen aureæ armillæ ex
 uoluntate matris inclusas dextro brachio gestauit ali-
 quandiu, ac tædio eadem maternæ memoriæ abiecit,
 rursusq; extremis suis rebus frustra requisit.

Die Iustitico.) Dies Iustitico erat, quo infantibus
 imponebantur nomina. Erat autē fere octauus aut
 nonus.

Amitam.) Latini uocant patris sororem.

Pueritia eius, & gesta in ea. CAP. VII.

Tener adhuc, necdum matura pueritia, Circensibus
 ludis Troiā constantissimè fauorabiliterq;
 luxu. Undecimo ætatis anno à Claudio adoptatus est,
 Anneoq; Seneca iam tunc Senatori in disciplinā tra-

Y S ditus

ditus. Ferunt Senecam proxima nocte uisum sibi per
 quietem, C. Cæsari præcipere, & fidem somnio Nero
 breui fecit, prodita immanitate natura, quibus pri-
 mium potuit experimētis. Nanq; Britannicum fratrem,
 quod se post adoptionem Acnobarbum ex consuetu-
 dine salutasset, ut subdititium apud patrem arguere
 conatus est. Amitam etiam Lepidam ream testimonio
 eorum afflixit, gratificans matri, à qua rea premeba-
 tur. Deductus in forum tiro, populo congiarium, mi-
 liti donatiuum proposuit: indicta decursione præto-
 rianis, scutum sua manu prætulit, exinde patri gra-
 tias in Senatu egit. Apud eundem Consulem pro Bo-
 noniensibus Latine, & pro Rhodijs atque Iliensibus
 Græcè uerba fecit. Auspicatus est & iurisdictionem
 præfecti urbis, † sacro Latinarum celeberrimis pa-
 tronis, nō translaticias (ut assolet) & breues, sed ma-
 ximas, plurimasq; postulationes certatim ingerenti-
 bus, quamuis interdictum à Claudio esset. Nec multò
 post duxit uxorem Octauiam: ediditq; pro Claudij
 salute Circenses, & uenationem.

« Quid
 atq; Lari-
 narum.

Imperium Neronis. CAP. VIII.

Septendecim natus annos, ut de Claudio palam sa-
 ctum est, inter horam sextam, septimamq; pro-
 cepit ad excubitores: cum ob totius diei diritatem nō
 aliud auspicandi tempus accommodatius uideretur,
 proq; palatij gradibus imperator cōsalutatus, lectica

in castra, & inde raptim appellatis militibus in curiam delatus est. Deceffit iam uesperis ex immensis, quibus cumulabatur honoribus, tantum patris patriæ nomine recusato propter etatem.

De Claudio palàm factū est. Quod uita defunctus esset, nam aliquandiu celatū fuisse per intimos familiares prædixit. Festinauit autē Nero statim ad excubitores, hoc est, eam militum cohortē, quæ excubias agebat, nā legiones habebāt suas excubias, non aliter atq; in bello, eum propter alias causas, tum potissimū propter militarem disciplinam.

Gesta per eum in initio principatus. CAP. IX.

Orsus hinc à pietatis ostentatione, Claudium apparatusimo funere elatum laudauit, consecrauitq; . Memoria Domitij patris honores maximos habuit. Matri summam omnium rerum publicarum, priuatarumq; permisit. Primo etiam imperij die signum excubanti Tribuno dedit, optimam matrem, ac deinceps eiusdem sepe lectica per publicum simul uectus est. Antium coloniam deduxit, ascriptis ueteranis è pratorio, additisq; per domicilij translationem ditissimis primipilariū, ubi & portuum operis sumptuosissimi fecit.

Ciuitia gesta eius.

CAP. X.

Atq; ut certiore adhuc indolē ostenderet, ex Augusti præscripto imperaturū se professus, neq; liberalitatis, neq; clementiæ, nec comitatis quidē exhibendæ ullam occasionem omisit. Grauiora ue-

Etigalia

Etigalia aut aboleuit, aut minuit. Præmia delatorum Papiæ legis ad quartas redegit, diuisis populo uirtim quadragenis nummis. Senatorum nobilissimo cuius, sed à re familiari destituto, annua salaria, & quibusdam quingena constituit. Item prætorianis cohortibus frumentum, mestruanq; gratuitum. Et cum de supplicio cuiusdam capite damnati, ut ex more subscriberet, admoneretur, quæ uellem, inquit, nescire literas. Omnes ordine subinde ac memoriter salutauit. Agenti Senatui gratias, respondit, cum meruero. Ad campestres exercitationes suas admisit et plebem: declamauitq; sæpius publicè. Recitauit & carmina, non modò domi, sed in theatro, tanta uniuersorum letitia, ut ob recitationem supplicatio decreta sit, atque pars carminum aureis literis Ioui Capitolino dicata.

Speſtacula per cum edita, & liberalitas in populum. CAP. XI.

Speſtaculorum plurima & uaria genera edidit: Iuuenales, circēſes, scenicos ludos, gladiatorum munus. Iuuenalibus senes quoque consulares, anusq; matronas recepit ad lusum. Circensibus loca equiti secreta à cæteris tribuit. Commisitq; etiam camelorum quadrigas ludis, quos pro æternitate imperij susceptos appellari maximos uoluit. Ex utroq; ordine & sexu pleriq; ludicras partes sustinuerunt. Notissimus eques Ro. elephanto superſedens per catadromum de-

cucur-

occurrit. Inducta est Afranij togata, quæ incendium
 inscribitur: concessumq; ut scenici ardentis domus su
 pellestitem diriperent, ac sibi haberent. Sparsa et po
 pulo misilia omnium rerum per omnes dies singula
 quotidie millia. Autũ cuiusq; generis multiplex pe
 nus, tessera frumentaria, uestis, aurũ, argentũ, gem
 ma, margarita, tabule pictæ, mancipia, iumenta, atq;
 etiam mansuetæ feræ, nouissimè naues, insule, agri.

Iuuenales.) Erant ludi pro salute iuuenũ instituti,
 nam nõ sunt dicti, ut quidã opinantur, quod soli iu
 uenes adhibiti sint in hoc ludi genere, senes enim &
 pueri & uetula habuerunt in his ludis suas partes.

Per catadromum. *κατάδρομος* decurforium qui
 dā latinè putãt dici posse. Venit enim à uerbo *κατά*
δρομῖο, quod significat decurro.

Spectacula unde spectauerit, & alia eius.

gesta. CAP. XII.

HOs ludos spectauit è proscenij fastigio, mune
 re quod in amphiteatro ligneo, in regione * Al. no-
 Martij campi intra anni spatium fabricato dedit. Ne xiorum.
 minem occidit, ne † noxium quidem. Exhibuit autem
 ad ferrũ etiam quadringentos Senatores, sexcetosq;
 equites Romanos, & quosdam fortunæ atq; existima
 tionis integræ, ex ijsdẽ ordinibus confectoresq; fera
 rũ, et uaria arcnæ ministeria. Exhibuit et nauumahiã
 marina aqua innantibus belluis. Item pyrrhicas quas
 dam è numero epheborum, quibus post editam operã * Al. edi-
 diplomata ciuitatis Romanæ singulis † obtulit. Inter dit.
 Pyrrhicis

Pyrrhicarum argumenta, taurus Pasiphaën ligneo iuence simulachro abditam iniit, ut multi spectanti un crediderūt. Icarus primo statim conatu iuxta cubiculum eius decidit, ipsumq; cruore resperfit. Nā perarò præsidere, ceterū accubans primum paruis foraminibus, deinde toto podio adaperto spectare cōsueuerat. instituit & quinquennale certamē primus omnium Romæ more Græco triplex, musicū, gymmicū, equestre, quod appellauit Neronia. Dedicatisq; thernis atq; gymnasio, Senatui quoq; & equiti oleū præbuit. Magistros toti certamini præposuit consulares sorte, sede prætorū: deinde in orchestram Senatūq; descendit, et orationis quidē Carminisq; Latini coronam, de qua honestissimus quisq; contenderat, ipsorū cōsensu concessam sibi recepit. Citharam autē à iudicibus ad se delatā adorauit, ferrūq; ad Augusti statuā iussit. Gymnico, quod in septis edebat, inter buthysie apparatus, barbam primam posuit, conditam in auream pyxidem, et pretiosissimis margaritis ad ornatum Capitolio consecrauit. Ad athletarum spectaculum inuitauit & uirgines Vestales, quia Olympie quoq; Cereris sacerdotibus spectare conceditur.

Podio. Πόδιος ad spectandum ludos aliudq; apte expositus locus est.

Magnificentia in excipiendo Tyridate Armenio. CAP. XIII.

Non

Non immerito inter spectacula ab eo edita et Tyridatis in urbem introitū retulerim. Quē Armenia regē magnis pollicitationibus sollicitatum, cum destinato per dictum die ostensurus populo propter nubilum distulisset, produxit quod opportunissime potuit, dispositis circa fori templa armatis cohortibus, curuli residens apud rostra triumphantis habitu, inter signa militaria, atque vexilla: & primo per deucum pulpitum subeuntem admisit ad genua, eleuatumq; dextra exosculatus est: dein precanti, tiara deducta, diadema imposuit, uerba supplicis interpretata pretorio uiro multitudini pronunciante. Perductum inde in theatrum, ac rursus supplicantem, iuxta se latere dextro collocauit. Ob qua imperator consalutatus, laurea in Capitolium lata.

Tiara.) Ornamentum est capitis quo sacerdotes & reges utebantur.

Lunum geminum claudit. CAP. XIII.

Lunum geminum clausit, tam nullo, quam residuo bello. Cōsulatus quatuor gessit: primum bimestrē, secundum & nouissimum semestres, tertium quadrimestrem, medios duos continuauit, reliquos inter annua spatia uariauit.

Mos eius in iure dicēdo & sententiando. CA. XX.

In iurisdictione postulatoribus nisi sequenti die ac per libell. s non temere respondit. In cognoscēdo, mo=

¶ Al sece-
deret.

do, morem eum tenuit, ut continuis actionibus omis-
sis, singulatim quæq; per uices ageret. Quoties au-
tem ad consultadum † sederet, neq; in commune quic-
quam, neq; propalam deliberabat, sed et conscriptas
ab unoquoq; sententias tacitus ac secretò legēs, quid
ipsi libuisset, perinde atq; pluribus idem uideretur,
pronuntiabat. In curiam libertinorum filios diu non
admisit, admissisq; à prioribus principibus honores
denegauit. Candidatos, qui supra numerum essent, in
solatium dilationis ac moræ, legionibus præposuit.
Consulatum in senos plerunq; menses dedit. Desun-
ctoq; circa Calend. Ianuarij altero è COSS. neminē
substituit, improbens exemplū uetus Caninij Rebuli
uno die Consulis. Triumphalia ornamenta etiā quæ-
storie dignitatis, & nonnullis ex equestri ordine tri-
buit, nec utiq; de causa militari, sed & quibusdam re-
bus. Orationes ad Senatum missas, præterito Quæ-
storis officio, per COSS. plerunque recitabat.

Afflictio Christianorum. CAP. XVI.

Formam ædificiorū urbis nouā excogitauit: &
ut ante in insulas, ac domos porticus essent, de qua-
rū solarijs incendia arcerentur, easq; sumptu suo ex-
truxit. Destinārat etiam Hostia tenus mœnia promo-
uere, atq; inde fossa mare ueteri urbi inducere. Mul-
ta sub eo & animaduersa seuerè, & coërcita, nec mi-
nus instituta. Adhibitus sumptibus modus, publicæ
canæ

coenae ad sportulas redactae. Interdictum, ne quid in popinis cocti praeter legumina, aut olcra ueniret, cum antea nullum non obsonij genus proponeretur. Afflicti supplicij Christiani, genus hominum superstitiosis nouae ac malificae. Vetiti quadrigariorum lusus, quibus inueterata licentia passim uagantibus, fallere ac furari per iocum ius erat. Pantomimorum factio- nes cum ipsis simul relegatae.

Christiani afflicti.

Afflicti supplicij. Propter hoc peccatum praecipue credo Nerone in illas, quae sequuntur, ignominiosas cupiditates, & detestanda scelera traditum, & tam miserè perisse. Nam dominus suorum sanguinem requirit semper de manibus impiorum.

Cautum in falsarios pro testamentis. CAP. XVII.

Aduersus falsarios tunc primum repertum, ne tabulae nisi pertusae, ac ter lino per foramina traiecto ob signarentur. Cautum, ut in testamentis primae duae cerae, testatorum modò nomine inscripto, uaeque signaturis ostenderetur: ac ne quis alieni testamenti scriptor legatum sibi ascriberet. Item ut litigatores pro patrocinijs certam iustamque mercedem pro subsellijs nullam omnino darent praebente aerario gratuita: utque rerum actu ab aerario cause ad forum, ac recuperatores transferrentur: & omnes appellatio- nes à iudicibus ad Senatum fierent.

Imperium sub Nerone non auctum.

CAP. XVIII.

Z Augendi

AVgendi, propagandiq; imperij neq; uoluntate ulla, neq; spe motus unquam, etiam ex Britannia deducere exercitū cogitauit: nec nisi uerecundia, ne obtrectare parētis gloria uideretur, destitit. Ponti modò regnum concedente Polemone, item Alpium defuncto Coſtio in prouinciæ formā redegit.

Expeditiones Alexandriae & Achaiae per eum susceptae. CAP. XIX.

¶ Ali. Alex
xadrina. **P**eregrinationes duas omnino suscepit, Alexandrinam, & Achaicam: sed † Alexandrinā ipso profectiois die destitit, turbatus simul religione ac periculo. Nam cum circuitis templis in aede Vestae resedisset, consurgenti ei primū lacinia obhaesit: deinde tanta caligo coorta est, ut despiciere nō posset. In Achaia Isthmum perfodere aggressus, praetorianos pro concione ad inchoandū opus cohortatus est, tubaq; signo dato, primus rastro humū effodit, et corbulo congestā humeris extulit. Parabat & ad Caspianae portas expeditionē, conscripta ex Italicis senū pedum tironibus noua legione, quam Magni Alexandri phalangem appellabat. Haec partim nulla reprehensione, partim etiam non mediocri laude digna in unū contuli, ut secernerem à probris ac sceleribus eius, de quibus dehinc dicam.

Studiū eius in cantu & musica.

CAP. XX.

Inter ceteras disciplinas pueritiæ imbutus tēpore
 & Musica, statim ut imperiū adeptus est, Terpnū
 citharædum uigentē tunc præter alios accersijt, die-
 busq; continuis post cœnā canenti in multam noctē
 assidēs, paulatim & ipse meditari, exerceriq; cœpit.
 Nec eorum quicquam omittēre, quæ generis eius ar-
 tifices uel conseruandæ uocis causa, uel augendæ facti-
 tarent. Sed & plumbeā chartam supinus pectore †
 sustinere, & clystere, uomituq; purgari, et abstinere
 pomis, cibusq; officientibus, donec blandiētē profectu
 (quanquam exiguæ uocis & fuscæ) prodire in sca-
 nam concupiuit, subinde inter familiares Græcū pro-
 uerbium iactans, occultæ musicæ nullum esse respe-
 ctum. Et prodijt Neapoli primū, ac ne cōcussio qui-
 dem repentē motu terræ theatro, antè cantare desti-
 tit, quàm inchoatū absolueret νόμος. Ibidem sæpius
 & per complures cantauit dies, sumpto etiam ad re-
 sciendam uocem breui tempore, impatiens secreti à
 balneis in theatrum transijt, mediāq; in orchestra fre-
 quēte populo epulatus: si paulum subbibisset, aliquid
 † se sufferri tinniturum Græco sermone promisit. Ca-
 ptus autem modulatis Alexandrinorū laudationibus,
 qui de nouo cōmeatu Neapolim confluxerant, plures
 Alexandria euocauit. Neque eo segnius adolescentes
 equestris ordinis, & quinq; amplius millia è plebe ro-
 butissimæ inuētutis undiq; elegit, qui diuisi in factio-

† Al. suffe-
ruit.

† Al. suffer-
ret, uel suf-
fertiam.

nes plausuum genera condiscerent (bombos, & imbrices, & testas uocabant) operamq; nauarent cantanti sibi insignes pinguisima coma, & excellentissimo cultu pueri, nec sine anulo leuis, quorū duces quadragena millia H. S. merebant.

Tragœdias cantat. CAP. XXI.

Cum magni aestimaret cantare, etiã Romæ Neoroneum agona ante præstitutam diem reuocauit. Flagitantibusq; cunctis cœlestem uocem, respondit quidem in hortis se copiam uolentibus facturum: sed adiuuante uulgi preces etiam statione militū, quæ tunc excubabat, representaturum se pollicitus est libens, ac sine mora nomen suū in albo profitentium cithæædorum iussit adscribi, sorticulãq; in urnã cum cæteris demissa intrauit ordine suo simulq; præfecti prætorij citharam sustinentes, post Tribuni militū, iuxtaq; amicorū intimi. Utq; constitit peracto principio, Nioben se cantaturum per Cluiū Rufum consularem pronunciauit, & in horam ferè decimã perseverauit, coronamq; eam & reliquam certaminis partem in annum sequentẽ distulit, ut sæpius canendi occasio esset. Quod cum tardum uideretur, non cessauit identidem se publicare. Non dubitauit etiam in priuatis spectaculis operam inter scenicos dare, quodam Prætorū H. S. decies offerere. Tragœdias quoq; cantauit personatus herorū deorumq; item heroidum

ac dearum personis effectis ad similitudinē oris sui,
 & foeminae prout quanq; diligeret. Inter cetera can-
 tauit Canacem parturientem, Orestem matricidam,
 Oedipodem + excæcatum, Herculem insanū. In qua
 fabula fama est tirunculum militem positum ad cu-
 stodiam aditus, cum eum ornari, ac uinciri catenis, si-
 cut argumentum postulabat, uideret, accurrisse ferē-
 de opes gratia.

+ Al. obce-
 carum.

Studium eius aurigandi & citharizandi.

CAP. XXII.

E Quorum studio uel præcipuē ab ineunte ætate
 flagrauit, plurimusq; illi sermo, quanq; uetare-
 tur, ac Circensibus erat: & quondam tractum + Pra-
 sinum agitatorē inter condiscipulos querens, obiu-
 gante magistro, de Hectore se loqui emētus est. Sed
 cū inter initia imperij eburneis quadrigis quotidie
 in abaco luderet, ad omnes etiam † minimos Circēses
 secessu commeabat. primò clām, deinde propalam, ut
 nemini dubium esset, eo die utiq; affuturū. Neq; disi-
 mulabat, uelle se palmarum numerum ampliare, qua-
 re spectaculum multiplicatis misilibus in serum pro-
 trahebatur, ne dominis quidem iam factionū dignan-
 tibus, nisi ad totius diei cursum greges ducere. Mox
 & ipse aurigare, atque etiam spectari sapius uoluit,
 positoq; in hortis inter seruitia, & sordidam plebē
 rudimento, uniuersorum se oculis in circo maximo

+ Ali. Par-
 sini.

+ Ali. mi-
 mos.

præbuit, aliquo liberto mittente mappam, unde magistratus solent. Nec contentus harum artium experimenta Romæ dedisse, Achaiam (ut diximus) petit, hinc maximè motus: Instituerat ciuitates, apud quas musici agones edi solent, omnes citharædorum coronas ad ipsum mittere. Eas adeò gratè recipiebat, ut legatos, qui pertulissent, non modò primos admitteret, sed etiam familiaribus epulis interponeret. A quibusdam ex his rogatus, ut cantaret super cœnam, exceptusq; effusus, solos scire audire Græcos, solosq; se, & studijs suis dignos ait. Nec profectioe dilata, ut primùm Castiopen traiecit, statim ad aram iouis Castij cantare auspiciatus est.

Certamina exercituum, ac timor in eo genere. CAP. XXIII.

Certamina deinceps obiit omnia. Nam & quæ diuersissimorum temporum sunt, cogi in unum annum quibusdam etiã iteratis iussit. Olympiæ quoq; præter consuetudinem musicum agona cômisit. Ac, ne quid circa hæc occupatum auocaret, detineretue, cum præsentia eius urbis res egere à liberto Helio admoneretur, rescripsit his uerbis: Quãuis nunc tuè consiliū sit, & uotū, me celeriter reuerti, tamen sudare & optare potius debes, ut Nerone dignus reuertar. Cantante eo, nec necessaria quidē causa excedere theatro licitum erat. Itaq; & chixæ quædam in
specta

spēct aculis dicuntur, & multi tēdio audiēdi laudandi; clausis oppidorū portis aut furtim desiluisse de muro, aut morte simulata funere elati. Quam autē trepide anxieq; certauerit, quāta aduersariorū emulatio: quo metu iudicum, uix credi potest. Aduersarios quasi planē cōditionis eiusdē obseruare, captare, infamare secretò nonnunq; ex occurso maledictis incessere: ac si qui arte præcellerent, corrūpere etiam solebat. Iudices autē prius, q̄ inciperet, reuerentissimē alloquebatur, omnia se faciēda fecisse, sed euentum in manu esse fortunæ: illos ut sapientes, & doctos uiros fortuita debere excludere: atq; ut auderet, hortantibus, equiore animo recedebat, ac ne sic quidem sine solitudine taciturnitatē pudoremq; quorundā protistitia, ac malignitate arguēs, suspectosq; sibi dicēs.

Obediētia eius in dictis certaminibus. C. XXIII.

IN certando uerò ita legi obediebat, ut nunquam excreare ausus, sudorē quoq; frontis brachio detegeret, atq; etiam in quodam tragico actu, cum elapsum baculum citò resumpsisset, pavidus & metuens, ne ob delictū certamine submoueretur, nō aliter confirmatus est, quā adiuurante hypocrita non animadu- uersum id inter exultationes, succlamationesq; populi. Victorē autem se ipse pronūciabat. Qua de causa & præconio ubiq; contendit. Ac ne cuius alterius hieronicarū memoria, aut uestigium extaret usquā,

Hypocri-
ta, pro hi-
trione.

subuerti & unco trahi, abijctiq; in latrinas omnium
statuas & imagines imperauit. Aurigauit quoq; plu-
rifariam, Olympijs uerò etiam decemugem, quãuis
adipsum in rege Mithridate carmine quodam suo re-
prehendisset. Sed excussus curru ac rursus repositus,
cum perdurare nõ posset, restitit ante decursum, nec
eo secius coronatus est. Decedens deinde, prouinciã
uniuersam libertate donauit, simulq; iudices ciuitate
Romana, & pecunia grandi. Quæ beneficia è medio
stadio Isthmiorum die sua ipse uoce pronunciauit.

Hypocrita.) Significat personatum, quiue per-
sonam alienam agit.

Hieronica.) Hieronicas uocat sacrorum cer-
tamina Qualia fuerint autem, satis declarant au-
tores, præcipuè Quintilianus secundo libro.

Isthmiorum die.) Isthmia Theseo autore instituta
sunt in honorem Neptuni: aut, ut quidam dicunt,
in honorem Palæmonis.

Reditus eius è Græcia, ac eiusdem triumphi.

CAP. XXV.

Reuersus è Græcia Neapolim, quòd in ea pri-
mã artem protulerat, albis equis introijt dis-
secta parte muri, ut mos hieronicarũ est. Simili mo-
do Antiũ, inde Albanum, inde Romã. Sed et Romam
eo curru, quo Augustus olim triumpharat, et in ueste
purpurea, distinctaq; stellis aureis chlamyde, coro-
namq; capite gerès Olympicã, dextra manu Pythiã,
præeunte pompa cæterorum cum titulis, ubi, & quos,
quo

quo cantionum, quoue fabularum argumēto uicisset, sequentibus currum ouantium ritu plausoribus, Augustianos, militesq; se triumphi eius, clamantibus. Dehinc diruto circi maximi arcu, per uelabrum, forumq; palatium, & Apollinem petijt. Incedenti passim uictimæ cæse, sparsa per uias identidem croco, ingestæq; aues, ac lemnisci, & bellaria. Sacras coronas in cubili circumlectos posuit. Item statuas suas etharædico habitu: qua nota etiam nummum percussit. Ac post hæc tantum absuit à remittendo, laxandoq; studio, ut conseruandæ uocis gratia, neq; milites unquam, nisi absens, aut alio uerba pronunciante appellaret; neq; quicquam serid, ioco ue egerit, nisi astante phonaco, qui moneret, parceret arterijs, ac sudarium ad os applicaret: multisq; uel amicitia suam obtulerit, uel similitatem indixerit, prout quisq; se magis, parcius'ue laudasset.

Phonaco
magister
uocis ex-
ercendæ.

Rapinæ eius, & alia scelera. CAP. XXVI.

Petulantiam, libidinem, luxuriã, auaritiã, crudelitatem sensim quidem primò & occultè uelut iuuenili errore exercuit: sed ut tunc quoq; dubiũ nemini foret, natura illa uitia, nõ etatis esse. Post crepusculũ statim arrepto pileo, uel galero popinas inibat, circumq; uicos uagabatur ludibundus, nec sine pernicie tamen. Siquidem redeuntes à cœna uerberare, ac repugnantes uidnerare, cloacisq; demergere

Z S assue-

assueerat: tabernaculas etiam effringere & expilare, quintana domi constituta, ubi partæ, & ad licitationē diuidendæ prædæ pretiū assumeretur. Ac sepe in eiusmodi rixis, oculorū & uitæ periculum adiit, à quodam lati clauio, cuius uxorem attrectauerat, prope ad necē casus. Quare nunq̄ postea se publico illud hora sine Tribunis cōmisit, procul occultè subsequētibz. Interdū quoq; clām gestatoria sella delatus in theatrū, seditionibus pantomimorū ex parte prosceñij superiori, signifer simul ac spectator aderat, Et cū ad manus uentū esset, lapidibusq; & subselliorum fragminibus decerneretur, multa & ipse iecit in populum, atq; etiam Prætoris caput consauciauit.

Comessationes & eius epulæ. CAP. XXVII.

Paulatim uerò inualescentibus uitijs, iocularia & latebras omisit, nullaq; dissimulandi cura ad maiora palam erupit. Epulas è medio die ad mediam noctem protrahēbat, refotus sæpius calidis piscinis, ac tempore æstiuo niuatis. Cœnabatq; nonnunq̄ & in publica naumachia præclusa, uel Martio campo, uel circo maximo, inter scortorum totius urbis, Ambaiarumq; ministeria. Quoties Hostiā Tiberi deflueret, aut T Baadianū sinum præternauigare, disposita per littora et ripas diuersoriz tabernæ parabantur, insignes gancæ, & matronarū infitorias operas imitantia, atq; hinc inde orantiū, ut appelleret. Indicebat

Illud horæ, pro tēpore.

Al. Ba.

cebat & familiaribus cenas, quorū uni mellita quadragies HS. constiterunt, alteri pluris aliquanto ab Syrtio rosaria.

Matris nefarius concubitus. CAP. XXVIII.

Super ingenuorum proagogia, & nuptiarū concubitus, Vestali uirgini Rubriæ uim intulit. Acten libertā, paulum absuit, quā iusto matrimonio sibi cōiungeret, submissis cōsularibus uiris, qui regio genere ortā peierarent. Puerum Sporum ex electis testibus, etiā in muliebrē naturā transfigurare conatus est, cum dote, & flāmeo persolenni nuptiarum celeberrimo officio, deductū ad se pro uxore habuit. Extatq; cuiusdam nō inscitus iocus, bene agi potuisse cū rebus humanis, si Domitius pater talē habuisset uxorem. Hunc Sporum augustarū ornamentis excultum, lecticaq; uectū, & circa conuentus mercatusq; Græciæ, ac mox Romæ circa sigillaria comitatus est, idē tidem exosculans. Nam matris cōcubitum appetisse, et ab obtrektoribus eius, ne ferox atq; impotēs mulier & hoc genere gratiæ praualeret, deterritū nemo dubitauit. utiq; postq̄ meretricē, quam fama erat Agrippinæ similimā, inter concubinas recepit. Olim etiā quoties lectica cum matre ueheretur, libidinas tum incestu, ac maculis uestis proditum affirmant.

Pudicitia eius passim prostrata.

CAP. XXIX.

† Ali. pro
strauit.

Svam quidē pudicitiam usque adeo † prostituit,
ut contaminatus penē omnibus membris, nouissi-
me quasi genus lusus excogitaret, † quatenus serā pel-
le contactus emitteretur ē cauea, uirorum; ac femi-
narum ad stipitem deligatorū inguina inuaderet.
Et cum affatim desēuisset, conficeretur à Dorypho-
ro liberto, cui etiā sicut ipsi Sporus, ita ipse denupsit;
uoces quoq; & eiulatus uim patientiū uirginum imi-
tatus. Ex nonnullis comperi, persuasissimum habuisse
eum, neminem hominem pudicum, aut ulla corporis
parte purum esse: uerum plerosq; dissimulare uitium,
et † calliditate obtegere. Ideoq; professis apud se ob-
scœnitatem, cætera quoq; concessisse delicta.

† Al. calli
dē.

Prodigalitas eius, ac diuitiarum profusio.

CAP. XXX.

Deparci,
pro impē-
dio parci.

Duitiarum & pecuniæ fructum non alium pu-
cabat, quàm profusionem: sordidos ac depar-
cos esse, quibus ratio impensarum constaret: prælau-
tos, uereq; magnificos, qui abuterētur ac perderent.
Laudabat mirabaturq; auunculum Caium nullo ma-
gis nomine, q̄ quod ingentes à Tiberio relictas opes
in breui spatio prodegisset. Quare nec largiēdi, nec
absumendi modū tenuit. In Tyridatem, quod uix cre-
dibile uideatur, octingenta nummūm millia diurna
erogauit, abeuntiq; super H S. millies contulit. Me-

† ali. Spe-
cillum.

necratem citharædum, & † Specillum Mirmillonem
trianæ

triumphalium uirorū patrimonijs adibusq; donauit. Cercopithecum Pancrotem sceneratorem, & urbanis rusticisq; pradijs locupletatum, propè regio extulit funere. Nullam uestem bis induit. Quadrigentis in punctum H S. aleā lusit. Piscatus est rete aurato, purpura coccoq; funibus nexis. Nunquā carrucis minus mille fecisse iter traditur, soleis mularum argenteis, canusinatis mulionibus, armillata & phalerata cum T amaxicorum turba, atq; cursorum.

Canusiat is mulionib; Hoc est, indutis ueste lanæ ex Canusio oppido, ubi præstantissima est lana, siue colorem, siue molliem spectes.

Opera publica per eum facta. CAP. XXXI.

Non in alia re damnosior, quā in ædificādo.

Domū à palatio Exquilijs usq; fecit. Quam primo transitoriam, mox incendio absumptam restitutamq; auream nominauit. De cuius spatium atq; cultu suffecerit hoc retulisse. Vestibulum eius fuit, in quo colossus CXX. pedum staret ipsius effigie: tanta laetitia, ut porticus triplices milliarias haberet. Item stagnum maris instar, circunseptum ædificijs ad urbium speciem. Rura insuper aruis atq; uinetis, & piscuis, syluisq; uaria cū multitudine omnis generis pecudum ac ferarum. In cæteris partibus cuncta auro lita, distincta gemmis, unionumq; conchis erant. Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis uersalilibus, ut flores ex fistulis, & unguenta desuper spargerentur.

Preciō

† Alii ha-
maxochō
rū, sed for-
tè legēdū
hamaxo-
chon, siue
amazacū.

Balinea,
p balnea
† Alii, sc.

Præcipua cœnationum rotûda, quæ perpetuò diebus ac noctibus uice mundi circûageretur: balinea marinis, & Albulis fluent & aquis. Eiusmodi domû cum absolutam dedicaret, hætenus comprobrauit, ut † diceret quasi hominem tandê habitare cœpisse. Præterea inchoabat piscinam à Miseno ad Auernû lacum contextam, porticibus conclusam, quo quicquid totis Baijs calidarû esset, cõmitteretur. Fossam ab Auerno Hostiam usq; in nauibus, nec tamen mari iretur, lōgitudinis per CLX. miliaria, latitudinis, qua cõt rariâ quinqueremes cõmearent. Quorû operum perficiendorum gratia, quod ubiq; esset custodia, in Italiâ deportari, etiâ scelere cõuictos, nõ nisi ad opus damnari, præceperat. Ad hûc impendiorum furorem super fiduciam imperij, etiam spe quadã repentina immensarum & reconditarû opum impulsus est, ex indicio equitis Ro. pro comperto pollicentis thesauros antiquissimæ gazæ, quos Dido regina fugiens Tyro secit̃ extulisset, esset in Africa uastissimis specubus abditos ac posse erui paruula molientium opera.

Colossus. (Colossus, est ingens statua, molesq; magnitudine mirabilis.

Rapinæ eius, extorsiones, & sacrilegia.

CAP. XXXII.

V Erum ut spes sefellit, destitutus atq; ita iã exhaustus et egens, ut stipendia quoq; militum, & cõmoda ueteranorû protrahi ac differri necesse esset,

esset, calumnijs rapinisq; intendit animū. Ante omnia instituit, ut è libertorum defunctorū bonis pro semisse doctans: cogeretur ei, qui sine probabili causa eo nomine essent, quo fuissent illæ familiæ, quas ipse cōtingeret: deinde ut ingratorū in principem testamenta ad fiscum pertinerent: ac ne impune esset studiosis uiris, qui scripississent uel dictassent ea: tū ut lege maiestatis facta dictaq; omnia, quibus modò delator non deesset, teneretur. Reuocauit, & præmia con-
 ronarū, quæcunq; sibi in certaminibus ciuitates detu-
 lissent. Et cū interdixisset usum amethystini ac Tyrii coloris, submisissetq; qui mundinarū die pauculas uncias uenderet, præclusit cunctos negotiatores. Quinetiā inter canendam animaduersam matronā è spectaculis, uetita purpura cultam, demonstrasse procuratoribus suis creditur, detract amq; ilicò non ueste modò, sed è bonis exiit. Nulli delegauit officium, ut non adijceret: scis quid mihi opus sit: & hoc agamus, ne quis quicquam habeat. Vltimò templis compluribus dona detraxit, simulachraq; ex auro, uel argento fabricata conflauit, in his penatium deorum, quæ mox Galba restituit.

Renocauit, pro in-
 staurauit.

Parricidium eius in Claudium & Britannicum. CAP. XXX. II.

Parricidia et cædes à Claudio exorsus est. Cuius necis, etsi non autor, at conscius fuit: neq; dissimulauit.

mulanter, ut qui boletos, in quo cibi genere uenenum
 Prouerbi is acceperat, quasi deorum cibum posthac prouerbio
 um Græcō collaudare sit solitus. Certè omnibus rerum,
 cum. uerborumq; contumelijs mortuum insectatus est, mo-
 dō stultitia, modō seuitiæ arguens. Nam & morari
 eum inter homines desisse producta prima syllaba
 iocabatur, multaq; decreta, & constituta, ut insipien-
 tis atq; deliri pro irritis habuit. Deniq; bustum eius
 consēpiri, nisi humili leuiq; materia, neglexit. Britan-
 nicum nō minus æmulatione uocis, quæ illi iucundior
 suppetebat quàm metu, ne quando apud hominū gra-
 tiam paterna memoria præuuleret, ueneno aggressus
 est. Quod acceptum à quadam Locusta uencnariorū
 indice, cū opinione tardius cederet, uentre modō
 Britannici moto, accersitam mulierem sua manu uer-
 berauit, arguens pro ueneno remedium dedisse, excu-
 santiq; minus datum, ad occultandam facinoris inui-
 diam: sane, inquit, legem Iuliam timeo, coegitq; se co-
 ram in cubiculo, quam posset uelocissimum ac præ-
 sentaneum coquere. Deinde in hædo expertus, postq̃
 is quinq; horas protraxit, iterū ac sepius recoctum,
 porcello obiecit. Quo statim exanimato, in ferri in tri-
 clinium, dariq; cœnanti secum Britanico imperauit.
 Et cū ille ad primum gustum concidisset, comitali
 morto ex consuetudine correptū apud conuiuas emē-
 titus, postero die raptim inter maximos imbres trā-
 latitio

latitio extulit funere. Locustæ pro nauata opera, im-
punitatem, prædiq; ampla, sed & discipulos dedit.

Parricidium eius in matrem & amitam.

CAP. XXXIII.

MAtrem dicta, factaq; sua exquirentem acer-
bius & corrigentem, hactenus primò graua-
batur, ut inuidia identidè oneraret, quasi cessurus im-
perio, Rhodumq; abiturus, mox & honore omni, &
potestate priuauit, abductaq; militum & Germano-
rum statione, contubernio quoq; ac palatio expulit.
Neq; in diuexanda quicquam pensi habuit, submissis
& qui Romæ morantè litibus & in secessu quiescen-
tem, per conuitia & iocos, terra, mariq; præterue-
hentes inquietarent. Verum minis eius, ac uiolentia
territus, perdere statuit. Et cū ueneno ter tentasset,
sentiretq; antidotis præmunitam, lacunaria, quæ no-
ctu super dormientem † luxata machina deciderent,
parauit. Hoc consilio per conscios parum celato, so-
lubilem nauem, cuius uel naufragio, uel cameræ ruina
periret, cōmentus est. Atq; ita reconciliatione simu-
lata, iucundissimis literis Baias euocauit ad solennia
quinquatruū simul celebrāda, datoq; negotio trierar-
chis, qui liburnicam, qua aduecta erat, uelut fortuito
concurso confringerent, protraxit conuiuuium. Repe-
tentiq; Baulos in locū corrupti nauigij, machinosum
illud obtulit, hilarè profectus, atq; in digressu papil-

Inquieta-
re, p mo-
lestus esse

+ Al. laxa-
ta.

las quoque exosculatus, reliquam temporis cum magna trepidatione uigilauit, opperiens coeptorū exitum. Sed ut diuersa omnia nandoq; euasisse eam comperit, inops consiliū L. Agerinum libertum eius saluā

† Al. abie-
cto.

incoluē cum gaudio nunciantē, † obiecto clā iurā pugione, ut percussorē sibi subornatū arripi cōstringiq; iussit, matremq; occidi quasi deprehensum crimen uoluntaria morte uitasset. Addūtur his atrociora, nec incertis autoribus, ad uisendum: interfecta caduer accurrisse, contracta esse membra, alia uituperasse, alia laudasse, sitiq; interim oborta bibisse. Neq; tamen sceleris conscientiam, quanq; & militum, & Senatus, populiq; gratulationibus confirmaretur, aut statim, aut unq; postea ferre potuit, sēpe cōfessus exagitari se materna specie, uerberibus furiarū, ac tēdis ardentibus. Quin et factō per Magos sacro, euocare manes, et exorare tentauit. Peregrinatione quidē Græciæ Eleusinijs sacris, quorum initiatione impij & scelerati uoce præconis submouerētur, interesse non ausus est. Iunxitq; parricidio matris amicitia necem. Quam ex duritia alui cubantem uisitaret, & illa tractās lanuginē eius, ut assolet, iā grandis natu, per blāditiā fortē dixisset: simul hāc excepero, mori uolo: conuersus ad proximos confestim se positurum uelut irridens ait, præcepitq; medicis, ut largius purgarent egram. Nam necdum defunctæ bona inuasit,

supo

suppresso testamento ne quid abscederet.

Conscientiam.) Nam peccata super corda scripta exagitat nocētes. Furiaq; nō quiescunt in impiorū cōscientia, etiā in illis qui deum nullum esse iudicē crediderūt. Quæ carnificina cōscientiæ infernus est.

Parricidium eius in uxores, ac sibi coniuncti sibi-
mos. CAP. XXXV.

VXores præter Octaviam duas postea duxit, + Al. Poppæam.
† Poppæam Sabinā, quæstorio patre natā, & equiti Romano antè nuptam: Deinde Statiliam Messalinam, Tauri bis Consulis, ac triumphalis abneptē. Qua ut potiretur, uirū eius Atticum Vestinū COS. in honore ipso trucidavit. Octaviæ cōsuetudinem citò aspernatus, corripientibus amicis, sufficere illi debere respondit uxoria ornamenta. Eandē mox sepe frustra strāgulare meditatus, dimisit ut sterilem, sed improbante diuortii populo, nec parcente conuitijs, etiam relegavit. Deniq; occidit sub crimine adulteriorum adeò impudenti, falsoq;, ut in quæstione pernegantibus cunctis, Anicetum pædagogum suū indicem subiecerit, qui dolo stupratā à se fiteretur. Poppæam duodecimo die post diuortii Octavia in matrimonii acceptā, dilexit unicè. Et tamē ipsam quoq; ictu calcis occidit, quòd se ex aurigatione serò reuersum, grauida & agra conuitijs incesserat. Ex hac filiam tulit Claudiam Augustā, amisitq; admodum infantem. Nullum adeò necessitudinis genus est, quod

Meditat^o
pro tenta
uit.

† Alcon-
sporcasset.

non scelere perculerit. Antoniam filiã Claudij recti-
santem post Poppæe mortem nuptias suas, quasi mo-
litrice[m] nouarum rerum interemit. Similiter inter-
emit ceteros, aut offinitate aliqua sibi, aut propin-
quitate coniunctos. In quibus Aulum Plancum iuue-
nem: quem cum ante mortem per uim † constupras-
set: eat nunc inquit, mater mea, & successorẽ meum
osculatur, iactans dilectum ab ea, & ad spem imperij
impulsum. Priuignum Ruffinum Crispinum Poppæa
natum impuberem adhuc, quia ferebatur ducatus &
imperia ludere, mergendũ mari, dum piscaretur, ser-
uis ipsius demandauit. Thyscum nutricis filium rele-
gauit, & in procuratione Aegypti balneis in aduentũ
suum exstructis, lauisset. Senecam præceptorẽ ad ne-
cem compulit: quamuis saepe cõmeatum petenti, bo-
nisq; cedenti persanctè iurasset, suspectum se frustra,
periturumq; potius, q̃ nociturum ei. Burro præfecto
remedium ad fauces pollicitus, toxicum misit. Liber-
tos diuites, & senes olim adoptionis, mox dominatio-
nis suæ fautores, atq; rectores, ueneno partim cibus,
partim potionibus indito, interceptit.

Sauitia eius in exteros, & cades illustrium
uirorum. CAP. XXXVI.

Nec minore sauitia foris, et in exteros grassa-
tus est. Stella crinita, quæ summis potestati-
bus exitiũ portendere vulgò putatur, per continuas
noctes

noctes oriri coeperat. Anxius ea re, ut ex Babilo astrologo didicit, solere reges talia ostenta eade ali-
 qua illustri expiari, atq; à semet in capita procerum
 depellere, nobilissimo cuiq; exitiū destinavit. Enim-
 vero multo magis et quasi per iustā causam duabus cō-
 iurationibus † promulgatis: quarum prior maiorq; † Al. pro-
 Pisoniana Romæ, posterior Vinicianæ Beneuētī con- uulgatis.
 flata, atq; detecta est. Coniurati è uinculis triplicium
 catenarum dixere causam, cum quidam crimen ultro
 faterentur, nonnulli etiam imputarent, tanquam ali-
 ter illi non possent nisi morte succurrere, dedecorato
 flagitijs omnibus. Damnatorū liberi urbe pulsī, ene-
 sti; uencno, aut fame. Constat quosdam cum pæda-
 gogis et capsarijs uno prandio pariter necatos, alios
 diurnum uictum prohibitos querere.

Capsarius.) Est qui libros portat præceptoribus & studiosis. Est etiam custos capsarum, qualis est qui in balneis uestes custodit.

Cædes multorum passim facta, & alia eius
 gesta. CAP. XXXVII.

Nullus posthac adhibitus delectus, aut modus
 interimendi quoscunq; libuisset quacumq; de
 causa. Sed ne de pluribus referam, Saluidieno Orphi-
 to obiectum est, quòd tabernas tres de domo sua cir-
 ca forum ciuitatibus ad stationē locasset, Cassio Lon-
 gino iuriconsulto, ac luminibus orbato, q; in uctere
 gētili stemmate C. Cassij percussoris Cesaris imagi-

Al. retinuit.
 Al. retinuit.

nes restituisset: Peto Thrasea tristior et pädagogi uultus: mori iussis non amplius, quàm horarium spatium dabat. At ne quid moræ interueniret, medicos admouebat, qui cunctantes continuò curarent: ita enim uocabat uenas mortis gratia incidere. Creditur etiã Polyphago cuidam Aegyptij generis crudã carnẽ, & quicquid daretur mandere assuetò, cõcupisse uiuos homines laniandos, absumendosq; obijcere. Exaltatus inflatusq; tantis uelut successibus negauit quenquã principum scisse, quid sibi liceret. Multasq; nec dubias significationes sepe iecit, ne reliquis quidẽ se parsurum Senatoribus, eumq; ordinem sublaturum quandoq; è Rep. ac prouincias & exercitus equiti Ro. ac libertis permissurũ. Certè neq; adueniẽs, neq; proficiscens quenquam osculo impertiuit, ac ne resalutatione quidem. Et in auspiciando opere Istbmi, magna frequentia clarè, ut sibi ac Populi Romani bene res uerteret, optauit, dissimulata Senatus mentione.

Urbis incendium per eum factum.

CAP. XXXVIII.

Trimeter
 Iambicus

Sed nec populo, aut mœnibus patriæ pepercit, discente quodam in sermone communi, ἐμοῦ θανάτου γὰρ μὴ χέστω τυγί: imò inquit, ἐμὸς ζῶντος. Planeq; ita fecit. Nam quasi offensus deformitate ueterum ædificiorum, & angustis flexurisq; uicorum,

Al. cubicularios.

incendit urbem tam palàm, ut pleriq; consulares t cubicularios

cubicularēsq; eius cū stupa tædāq; in prædijs suis de-
 prehensos non attigerint, & quædam horrea circa
 domum auream, quorum spatium maximè desidera-
 bat, ut bellicis machinis labefactata, atq; inflammata
 sint, quòd saxeo muro constructa erant. Per sex dies,
 septemq; noctes ea clade sævitum est, ad monumēto-
 rum bustorumq; diuersoria plebe cōpulsa. Tunc præ-
 ter immensum numerum insularum, domus præcorum
 ducū arserunt, hostilibus adhuc spolijs adornatæ, deo-
 rumq; ædes ab regibus, ac deinde Punicis, & Gallicis
 bellis uotæ dedicatæq;. & quicquid uisendū, atq; me-
 morabile ex antiquitate durauerat. Hoc incendium è
 turri † Mecœnatica prospectans, letusq; flammæ (ut
 aiebat) pulchritudine, & ῥωσιπλιῆ decantauit in illo
 suo scenico habitu. Ac ne non hinc quoq; quantū pos-
 set prædæ, & manubiarum inuaderet, pollicitus cada-
 uerum & ruderum gratuitā egestionem, nemini ad
 reliquias rerū suarum adire permisit, collationibūq;
 non receptis modò, uerum & efflagitatis, prouincijs
 priuatorumq; census propè exhaustis.

ἰν δὲ Δαυὶτ, &. Hoc est, me uita defuncto, ter-
 ra pereat igne.

ἰν δὲ Δυτ. Id est, me uiuente.

Clades & probra in eum. CAP. XXXIX.

Accesserunt tātis ex principe malis probrisq;
 quædam & fortuita, pestilentia unius autūni,
 qua XXX. funerum millia in rationē Libitinæ uene

Insula, do-
 mus ma-
 gnatū se-
 mota.

† al. Mecœ-
 natica.

runt. Clades Britannica, qui duo præcipua oppida magna civiū sociorumq; caede direpta sunt. ignominia ad orientē legiōibus in Armenia sub iugū missis, agrēq; Syria retenta. Mirū et uel præcipuè notabile inter hæc fuit, nihil eū patiētius, q̄ maledicta et conuitia hoīm tulisse: neq; in ullos leniorem, q̄ qui se ditis, aut carminibus lacebissent, extirpasse. Multa Græcè, Latineq; proscripta aut uulgata sunt, sicut illa:

Proscri-
pta, pro
propalā
scripta.

Νέρων, ὀρέσσης, ἀλκιμασίω, μητρικτόνοι.

Νεόουμφορ, Νέρων, ἰσίδωρ μητέρα ἀπέκτενεμ.

Quis negat Aencæ magna de stirpe Neronem?

Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.

Dum tendit cytharam noster, dum cornua Parthus,

Noster erit Pæan, ille Hecatebeletes.

Roma domus fiet, Veios migrate Quirites,

Si non & Veios occupat ista domus.

Sed neq; autōres requisuit, et quosdam per indicem delictos ad Senatū, affici grauiore pœna prohibuit.

Transcuntem eum Isidorus Cynicus in publico clara uoce corripuerat, quòd Naupli mala bene cātaret, sua bona malè disponderet. Et Datus Attellanarum histrio in cātico quodam, ὕψιαινε πᾶτες, ὕψιαινε μῆτες, ita demonstrauerat, ut bibentem natantemq; secret, exitum C Claudij Agrippinæq; significans: & in nouissima clausula,

Orcus uobis ducit pedes,

senatum gestu notaret: histrionem & philosophum
Nero nihil amplius quam urbe Italiaq; submouit, uel
contemptu omnis infamiae, uel ne fatendo dolorem,
irritaret ingenia.

Νῆρω ὀπίσθῃ. Id est, Nero, Orestes, Alcmaeon, matri-
cida. Nonam nuptam Nero, matrem propriam in-
terfecit Sponsus nouus Nero.

ὕμναι πατρός, & c.) i. Vale bñ pater, uale bñ mater.

Defectio Galliarum in eum. CAP. XL.

Paulomi-
nus, pro
penē.

TAlem principē paulo minus per XIII. annos
perpeffus terrarū orbis, tandem destituit, ini-
tium facientibus Gallis, duce Iulio Vindice, qui tunc
eam prouinciam pro Praetore obtinebat. Prædictum
à mathematicis Neroni olim erat, fore ut quandoq;
destitueretur: unde illa uox eius celeberrima, ὅ τῆ-
χλιπ ᾤαται γαῖα τρέψῃ: quo maiore uenia medita-
retur citharædicam artem principi sibi gratam,
priuato necessariam. Spoponderunt tamen quidam
destituto ei ordinationem Orientis, nonnulli nomi-
natim regnum Hierosolymorum, plures omnis pri-
stinae fortunæ restitutionem. Cui spei prouincia Britan-
nia, Armeniaq; amissa, ac rursus utraque recepta,
defunctum se fatalibus malis existimabat. Ut uerò
cōsulto Delphis Apolline, septuagesimum ac tertium
annum cauendum sibi audiuit, quasi eo demum obitu-
rus, ac nihil coniectans de ætate Galbæ, tāta fiducia,
non modò senectam, sed etiam perpetuam, singula-

Ad S remq;

remq; concepit felicitatem, ut amissis naufragio pretiosissimis rebus, nō dubitauerit inter suos dicere, pises eas sibi relatuos. Neapoli de motu Galliarū cognouit die ipso, quo matrem occiderat: adeoq; lentē, ac securē tulit, ut gaudentis etiam suspicionem Preberet, tanq̄ occasione nata spoliandarum iure belli opulentissimarum prouinciarum. Statimq; in Gymnasium progressus, certantes athletas effusissimo studio spectauit. Cœnæ quoq; tempore interpellatus, tumtuosioribus literis, hætenus excanduit, ut malum ijs, qui descissent, minaretur. Deniq; per octo continuos dies nō rescribere cuiq; non mandare quid, aut præcipere conatus, rem silentio obliterauit.

τὸ τῆς ἑξῆς ἀποσ., & c.) Hoc est, ai tem omnis terra nutrit.

Reditus eius in urbem, & contumeliæ in

eum dictæ.

CAP. XLII.

Edictis tandem Vindicis contumeliosis & frequentibus permotus, Senatū epistola in ultionem sui, Reiq; publicæ adhortatus est, excusato languore faucium, propter quem non adesset. Nihil autē equè doluit, q̄ ut citharædum malum se increpitum, ac pro Nerone Aenobarbium appellatum. Et nomen quidem gentile, quod sibi per contumeliā exprobraretur, resumpturū se professus est, deposito adoptiuo. Cætera conuitia ut falsa, non alio argumento refelles

fllebat, q̄ quod etiam inscitia tantopere laborat̄,
 perfect̄q; à se artis obijceretur, singulos subinde ro-
 gitans, nosse ne quenquam præstantiorem. Sed ur-
 gentibus alijs super alios nuncijs, Roman prætrepi-
 dus redijt. Leuiterq; modò in itinere friuolo auspicio
 mente recreata, cū annotasset insculptum monumen-
 to, militem Gallū ab equite Ro. oppressum, trahi cri-
 nibus, ad eam speciem exiuit gaudio, cœlumq; adora-
 uit. Ac ne tunc quidem aut. Senatu, aut populo coram
 † appellato, quosdam è primoribus uiris demum euo-
 cauit, transact̄q; raptim cōsultatione, reliquam diei
 partem per organa hydraulica noui & ignoti gene-
 ris circūduxit. Ostendēsq; singula, de ratione ac diffi-
 cultate cuiusq; differēs, iamq; etiam prolaturum om-
 nia in theatrum affirmauit. si per Vindicem liceat.

Organâ hydraulica } Sunt instrumēta musica, quo-
 rum usus erat in aqua, hinc dicitur, peritus illorum
 dicitur.

Defectio Hispaniarum & Galbæ contra eum.

CAP. XLII.

Postquam etiam deinde Galbam & Hispanias
 descuisse cognouit, collapsus, animo que malè
 fracto diu & sine uoce, & propè intermortuus ia-
 cuit. Vt que resipuit, ueste descissa, capite conuer-
 berato, actum de se pronuntiauit. Consolantiq; nu-
 tricæ, & alijs quoque iam principibus similia acci-
 disse

† al. ado-
 rato, seu
 appella-
 tos.

disse memoranti, se uero præter cæteros inaudita, & incognita pati respondit, qui suum imperium uiuus amitteret. Nec eò secius quicquam ex consuetudine luxus atq; desiliæ omisit, uel imminuit. Quinimo, cū prosperi quiddam ex prouincijs nunciatum esset, super abundantissimam cœnam iocularia in defectiois duces carmina, lasciuæq; modulata, quæ uulgò innotuerunt, etiam gesticulatus est: ac spectaculis theatri clam illatus, cuidam scenico placenti nuntium misit, abuti cum occupationibus suis.

Malum eius propositum, Consulatum priuatio, & consulatus assumptio. CAP. XLIII.

INitio statim tumultus, multa et immania, uerum non abhorrètia à sua natura creditur destinasse: successores, percussoresq; submittere exercitus, & prouincias regentibus quasi conspiratis, idemq; & uicini sentientibus, quicquid ubiq; exulum, quicquid in urbe hominum Gallicanorum esset, contrucidare: illos, ne desciscantibus aggregarentur: hos, ut consocios popularium suorum, atq; fautores. Gallias exercitibus diripiendas permittere, Senatui uniuersum ueneno per conuiuia necare, urbem incendere, feris in populum immisis, quo difficilium defenderetur. Sed absteruitus, non tam pœnitentia, quàm perficiendi desperatione, credensq; expeditionem necessariam, COSS. ante tempus priuauit honore: atq; in utriusq; locum

locum solus inijt consulatum, quasi fatale esset non posse Gallias debellari, nisi à COS S. ac susceptis fascibus. Cùm post epulas triclinio digrederetur, innixus humeris familiarium, affirmavit, simulac primum provinciam attigisset, inermem se in conspectum exercituum proditurũ, nec quicquam aliud, quàm fleturum. Reuocatisq; ad pœnitentiam defectoribus, sequenti die letum inter letos cantaturum epinicia, quæ iam nunc sibi componi oporteret.

Nec quicquã aliud, p̄ tantum,

Epinicia. *Ἐπινίκια* sunt laudes & præmia p̄ victoria, hostibusq; uictis.

Apparatus expeditionis in Gallos.

CAP. XLIII.

IN præparanda expeditione primam curam habuit deligendi uehicula, portandis scenicis organis: concubinaq; quas secum educeret, tondendi ad uirilem modum, et securibus, peltisq; Amazonicis instruendi. Mox tribus urbanas ad sacramentum citauit, ac nullo idonco respondente, certum dominis seruorum numerum indixit: nec nisi ex tota cuiusq; familia probatissimos, ne dispensatoribus quidem, aut amanuensibus exceptis, recepit. Partem etiam census omnes ordines conferre iussit, & insuper inquilinos priuatarum ædium atq; insularum, pensionem annuam representare fisco. Exegitq; ingenti fastidio & acerbitate nummum asperum, argentum fistulation, aurum obryzum, ut pleriq; omnem collatio-

tionē palam recusarent consensu flagitantes à delictoribus potius reuocāda prēmia quæcunq; cepissent.

Inquilinos.) Id est, inhabitantes.

Nummum asperum, pustulatum argentū.) Aspernum dicitur, qui signatus est. Pustulatum, est argentum optimè purgatum, excoctumq; ita ut pustula appareant in eo.

Aurū obryzum.) Id est, purissimū purgatissimūq;

Probra in eum scripta. CAP. XLV.

22 l. lucrā
tium.

EX annonæ quoq; caritate † luctantium accreuit inuidia. Nam & fortè accidit, ut in publicā fame Alexandrina nauis nunciaretur puluerem luctatoribus aulicis aduexisse. Quare omnium in se odio cōcitato, nihil contumeliarū defuit, quin subiret. Statuē eius à uertice currus appositus est cum inscriptione Græca, Nunc demum agona esse, & traheret tandem. Alterius collo & ascopera deligata, simulq; titulus, Ego quid potuisti sed tu culeū meruisti. Ascriptum & columnis, iam gallos eum cantando excitasse. iam noctibus iurgia cum seruis pleriq; simulātes, crebrò vindicem poscebant.

Ascopera. ἀσκόπηα est Græcis peræ quædam species.

Portentis somniorum territus. CAP. XLVI.

Terrebatur ad hæc cuidētibus portētis somniorum, & auspiciozum, & omnium tum ueteribus, tum nouis, nunquam antea somnare solitus. Occisa demum matre, uidit per quietem nauem sibi re-

genti

genti extortum gubernaculum, trahiq; se ab Octavia uxore in arctissimas tenebras. Et modò pennatarum fornicarum multitudine oppleri, modò à simulacris gentium ad Pompeij theatrum dedicatarum circui-ri, arceriq; progressu. Asturconem, quo maximè letabatur, posteriore corporis parte in simia specie trās figuratum, ac tantum capite integro hinnitus edere canoros. De Mausoleo sponte foribus patefactis exaudita uox est, nomine eum ciens. Calend. Ianuarij exornati Lares in ipso sacrificij apparatu conciderunt. Auspicianti Sporus anulum muneri obtulit, cuius gemmæ sculptura erat Proserpinæ raptus. Votorum nuncupatione magna iam ordinum frequentia uix repertæ Capitolij clauis. Cùm ex oratione eius, qua in Vindicem perorabat, recitaretur in Senatu, daturos penas sceleratos, ac breui dignum exitum facturos, conclamatum est, ab uniuersis: Tu facies Auguste. Obseruatum etiam fuerat nouissimam fabulam cantasse eum publicè Oedipodè exulem, atq; in hoc decidisse uersu,

ὄρω ἔμ' ἀνώγει σύναμαι, μήτις, πατήρ.
 ὄρω ἔμ' ἀνώγει.) Mori me iubet coniunx, mater, pater.

Deseritur ab omnibus. CAP. XLVII.

NVntiata etiam interim ceterorū exercituum defestōe, literas prædēti sibi redditas cōcerpsit,

psit, mensam subuertit, duos scyphos gratissimi usus, quos Homericos à calatura carminum Homeri uocabat, solo illisit, ac sumpto à Locusta ueneno, et in auream pyxidem condito, transfijt in hortos Scruilianos. Vbi præmissis libertorum fidißimis Hostiam, ad classem præparandam, Tribunos, centurionesq; Prætorij de fuga societate têtauit. Sed partim tergiuersantibus, partim apertè detractantibus, uno uerò etiam proclamante:

Vsq; adeo ne mori miserum est?

uaria agitauit, Parthósne an Galbam supplex peteret, an atratus prodiret in publicum, proq; rostris quanta posset maxima miseratione ueniam præteritorum precaretur. Ac ni flexisset animos, uel Aegypti præfecturam concedi sibi oraret. Inuentus est postea in scrinio eiu; hac de re sermo formatus. Sed deterritum putant, ne prius, quam in forum perueniret, discerperetur. Sic cogitatione in posterum diè dilata, ad mediam serè noctem excitatus, ut comperit stationè militum recessisse, prosiluit è lecto, misitq; circum amicos. Et quia nihil à quoquàm renunciabatur, ipse cum paucis hospitia singulorū adiit. Verùm clausis omnium foribus, respondente nullo, in cubiculum redijt, unde iam & custodes diffugerant, direptis etiam stragulis, amota & pyxide ueneni. Ac statim † Spicillum Mirmillonem, uel quemlibet aliū percussorem,

† Al. Spe
Gillun,

efforem, cuius manu periret, requisivit. Et nemine
reperito: ergo ego, inquit, nec amicū habeo, nec inimi-
cū, procurritq; quasi praecipitatorius se in Tiberim.

Fuga eius ab urbe. CAP. XLVIII.

Sed reuocato rursus impetu, aliquid secretioris
satebrae ad colligendum animum desideravit: et
offerente Phaonte liberto suburbanū suum inter Sa-
lariam & Numentanam uiam circa quartū milliari-
um, ut erat nudo pede, atq; tunicatus, penulam ob-
soleti coloris superinduit, adapertoq; capite, et ante
faciem obtenso sudario, equam inscendit, quatuor so-
lis comitantibus, inter quos & Sporus erat. Statimq;
tremore terrae & fulgure aduerso paucifidus, au-
diit ex proximis castris clamorē militum, & sibi ad-
uersa, & Galbae prospera ominantium: etiam ex ob-
uijs uiatoribus quendam dicentem, hi Nerone[m] per-
sequuntur: alium sciscitantem, ecquid in urbe noui de
Nerone. Equo autem odore abiecti in uia cadaueris
consternato, detestata facie agnitus est à quodā Misi-
tio praetoriano, & salutatus. Ut ad diuerticulum uen-
tum est, dimisisit equis inter fruticeta ac uepres, per
arundineti semitam agrè, nec nisi strata sub pedibus
ueste, ad aduersum ullae parietem euasit. Ibi hortate
concederet, negauit se uiuum sub terrā iturū: ac pa-
rumper commoratus, dum clandestinus ad ullam in-

* Al. con-
deretur.

troitus pararetur, aquam ex subiecta lacuna potaturus manu hausit: Et hæc est, inquit, Neronis decocta. Deinde diuisa sentibus penula, traiectos surculos rasit: atq; ita quadrupes per angustias effossæ cauernæ receptus, in proximâ cellam decubuit super lectû

¶ Ali. mo-
dica.

† modicella culcitra, uetere pallio strato instructum. Fameq; & iterum siti interpellante, panem quidem sordidum oblatum aspernatus est, aquæ autē tepidæ aliquantulum bibit.

Mors eius, & gesta in ea. CAP. XLIX.

Tunc unoquoq; hinc inde instante, ut quamprimum se independentibus contumelijs eriperet, scrobem coram fieri imperauit, dimensus ad corporis sui modulû, componiq; simul si qua inuenirentur frustra marmoris, & aquam simul ac ligna conferri curando mox cadaueri, flens ad singula, atq; identidem dictitans: Qualis artifex perco. Inter moras perlatos à cursore Phaontis codicillos præripuit, legisq; se hostem à Senatu iudicatum, & quæri, ut puniatur more maiorum. Interrogauitq; quale esset id genus pœnæ. Et cum comperisset nudi hominis ceruicē inseri surcæ, corpus uirgis ad necem cadi, conterritus duos pugiones, quos secû contulerat, arripuit, tentatq; utriusq; acie, rursus condidit, causatus nondum adesse fatalem horâ. Ac modò Sporum hortabatur, ut lamentari, ac plangere inciperet; modò orabat, ut

se

se aliquis ad mortem capeffendam exemplo iuuaret: interdum segnitie suam his uerbis increpabat: *Viuo deformiter ac turpiter, οὐ πρέπει Νέρονι, οὐ πρέπει, νίφειν Δεῦ τοῖς τοιούτοις, ἀγέ ἐγεγε σεαυτῶν.* Iamq; equites appropinquabant, quibus præceptum erat, ut uiuum cum attraherent. Quod ut sensit, trepidanter effatus:

Ἰππῶν ὄκνον ὄσων ἀμφὶ κλύπῃ οὐατα βόλλει.

Ferrū iugulo adegit iuuante Epaphrodito à libellis. Semianimisq; adhuc irrumpenti Ceturioni, et penula ad uulnus apposita, in auxiliū se uenisse simulanti, non aliud respondit, q̄ Serò, & Hæc est fides. Atq; in ea uoce defecit, extantibus, rigentibusq; oculis usq; ad horrore formidinemq; uisentium. Nihil prius, ac magis à comitibus exegerat, q̄ ne potestas cuiquā capitis sui fieret, sed ut quoquo modo totus cremaretur. * Ali. peromisitq;.

† Promisit hoc Seius Galbæ libertus non multo antè uinculis exolutus, in quæ primo tumultu coniectus fuerat.

οὐ πρέπει Νέρονι. Id est Non, decorū Neroni, non est decorū: uigilare oportet in talib. age excita teipsū.
Ἰππῶν. Id est, Equorum uelocium circū aures strepitus sonat.

Funus eius. CAP. L.

Funeratus est impensa ducetorum millium, stragulis albis auro intextis, quibus usus Cal. Ianuarij fuerat. Reliquias Aegloge, & Alexandria nutria

ces cum Acte concubina gentili Domitiorum moni-
mento condiderunt, quod prospicitur e campo Mar-
Al. collo tio impositum colle hortorum. in eo monumento so-
lium Porphyretici marmoris superstanti Lunēsi ara
circumseptum est lapide Thasio.

Prophyretici marmoris.) πορφύρεος est lapis, qui
nascitur in Aegypto candētibus maculis, alias ru-
bet, hinc Porphyreticus adiectiuum deducitur.

Statura, & cultus corporis eius. CAP. LI.

STatura fuit penē iusta, corpore masculo, et fo-
do, sufflano capillo, uultu pulchro magis quā ue-
nusto, oculis caesis & hebetioribus, ceruice obesa, uē-
tre proiecto, gracillimis cruribus, ualetudine prospe-
ra. Nā qui luxuriæ immoderatissimæ esset, ter omni-
no per XIII. annos languit, atq; ita, ut neq; uino,
neque consuetudine reliqua abstineret. Circa cultum
habitumq; adeo pudendus, ut comam semper in gra-
dus formatam, peregrinatione Achaica etiam pone
uerticem summisserit: ac plerumq; synthesium indutus,
ligato circum collum sudario prodierit in publicum
sine cinctu, & discalciatus.

Studium eius artium liberalium. CAP. LII.

Liberales disciplinas omnes ferē puer attigit.
Sed à philosophia cum mater auertit, monens
imperaturo contrariam esse: à cognitione ueterum
oratorum Seneca præceptor, quò diutius in admira-
tione sui detineret, itaq; ad poëticā pronus carmina
libenter,

libenter, ac sine labore composuit: nec (ut quidam putant) aliena pro suis edidit. Venere in manus meas pingillares, libelliq; cum quibusdam notissimis versibus ipsius chirographo scriptis, ut facile appareret non translatos, aut dictante aliquo exceptos, sed plane quasi a cogitante, atq; generante exaratos, ita multa & deleta & inducta & superscripta merant.

Studium eius pingendi ac fingendi. CAP. LIIII.

HAbuit et pingendi fingendiq; maxime non mediocri studium. Maxima autem popularitate esse ferebatur, omnium emulus, quod quoquo modo animi uulgum moueret. Exijt post scenicas coronas opinio. Proximo lustro descensurum eum ad Olympiam inter athletas. Nam laetabatur assidue: nec aliter certamina gymnica Graecia tota spectauerat, quam Brabeutarum more in stadio humi assidens, ac si qua paria longius recessissent, in medium manibus suis protrahens. Destinauerat etiam, qui Apollinem cantu, sole aurigando equiparare aestimaretur, imitari et Hercules facta. Preparatumque leonem aiunt, quem uel claua, uel brachiorum nexibus in amphitheatri arena spectante populo nudus elideret.

+al. Olympiam.

Brabeutarum more.) Spectatores sunt arbitri iudicesque in spectaculis quorum iudicio & sententia coronae & praemia dantur.

Votum eius si uinceret. CAP. LIIII.

Sub exitu quidem uitae palam uouerat, si sibi in scolis status permanisset, proditurum se partem

uictoria ludis, etiam hydraulam, & choraulā, et utri-
cularium, ac nouissimo die histrionem saltaturū Ver-
giliij Turnum: & sunt, qui tradant Paridem histrio-
nem occisum ab eo, quasi grauem aduersarium.

Famæ, & eternitatis cupidus. CAP. LV.

ERat illi eternitatis perpetuæq; sam e cupido,
sed inconsulta. Ideoq; multis rebus ac locis ue-
tere appellatione detracta, nouam induxit ex suo no-
mine. Mensē quoq; Aprilem Neroneū appellauit.
Destinauerat & Romam Neropolim nuncupare.

Religionum contemptor. CAP. LVI.

Religionum usquequaq; contemptor, præter u-
nius deæ Syriæ. Hæc mox ita spreuit, ut urina
contaminaret, alia superstitione captus, in qua sola
pertinacissimè hesit. Siquidem* acunculam puella-
rem, cum quasi remedium insidiarum à plebeio quo-
dam, & ignoto muneri accepisset, detecta confestim
cōiuratione pro sommo numine trinisq; in die sacri-
ficijs colere perseuerauit, uolebatq; credi monitione
eius futura prænoscere. Ante paucos quàm periret
menses, attendit & extispicio, nec unquam litauit.

Extispicio.) Extispitiū uel harustispitium est ex-
torum iudicium & inspectio.

Aetas, & post obitum eius gesta. CA. LVII.

Obiit XXX. & secundo ætatis anno, die quo
quondam Octauiam interemerat. Tantumq;
gaudium publicè præbuit, ut plebs pileata tota urbe
discur-

* All. ima-
gunculam
uel icun-
culam.

Trinis,
uel ternis.

discurreret. Et tamen non desuerunt, qui per longum
 tempus uernis aestiuisq; floribus tumulum eius ornarent,
 ac modò imagines prætextatas in rostris præferrent,
 ac modò edicta quasi uiuētis, et breui magnò inimicorum malo reuersuri. Quinetiam Vologesus
 Parthorum rex missis ad Senatum legatis de instauranda societate,
 hoc etiam magnopere orauit, ut Nerone
 memoria coleretur. Denique cum post XX. annos
 adolescente me extitisset conditionis incertæ,
 qui se Neronem esse iactaret, tam fauorabile nomen
 eius apud Parthos fuit, ut uehementer adiutus, et uix
 redditus sit.

▷ SVETONII TRAN- QVILLI

Sergius Galba.

De progenie Caesarum, quæ in Nerone desecit,
 et prodigijs hoc præcedentibus.

CAP. I.

Progenies Caesarum in Nerone
 desecit: quod futurum complu-
 ribus quidem signis, sed euiden-
 tissimis duobus apparuit. Livia
 olim post Augusti statim nup-
 tias Veientanū suum reuiscens,
 præteruolans aquila gallinā albam rami lauri ro-

Bb 4 fire